

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyen szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Schlauch Lőrincz nagyváradi püspök †.

Lapunk más helyén megemlékezünk a nagyváradi püspök, Schlauch Lőrincz haláláról. A magyar katolikus világ egyik erős támasztóoszlopa dőlt ki ő vele, aki alacsony sorsban születve is, lángeszével, vasszorgalmával kiemelkedett magasan az ő környezetéből és az egyszerű építómester fia fölemelkedett magas egyházi polczra.

Schlauch Lőrincz új-aradi német családból származik. A fényes tehetségű gyermek középiskoláit Aradon és Szegeden végezte, ez utóbbi helyen mint a legmagyarabb városban lett a német fiuból testben-lélekenben, nyelvben magyar ifju. aminthogy legszebb emlékei az ifjukorból a tiszaparti metropolishoz kötik s a Szeged ujjaépítéséről szóló törvényjavaslat alkalmából mondott beszédében azt mondja, hogy Szeged volt a hely, hol »szellemi élete« kezdetét vette. Innen kerül föl Pestre mint csanádi kispap a központi papnevelő intézetbe, hogy az egyetemi

tanulmányokat elvégezze, hol is a már akkor virágzásban lévő »Magyar Iskolában« méltó föltünést keltett az »oroszlánkörmöt« eláruló dolgozataival. Theológiai tanulmányait 1846-ban befejezvé, a nagy Lonovics József püspök, akkortájt a főpapság legkiválóbb, legtekintélyesebb tagja, udvarába rendelte levéltárosnak. Sokoldalú elfoglaltsága daczára is megszerezte a kánonjogi doktori diplomát 1867-ben.

Nemsokára még egy kitünő alkalmakad tragyogatni tehetségeit. Ghyczy Kálmán képviselő »Észrevételek« czimű röpiratára megírta hatalmas »Válaszát«. 1872-ben csanádi kánonnok lett.

Ugyanazon évben mondotta Budavárában azt a híres Szent István-napi beszédet, mely őt az ország szemében is egyik legnagyobb egyházi szónokká avatta. Nemsokára szatmári püspökké nevezte ki Ő Felsője 1873 márczius 7-én és innen jött Nagyváradra.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ker., **Andrássy-ut 23. szám,**
VII., **Rottenbiller-utca 33. sz.**

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, **BIBORHEREMAGOT,** pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szöszös bükkönyt, (*Vicia villosa*), továbbá raffiaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repszét.

Aratás után.

Kévékben a termés, az aratók befejezték munkájukat. Sok szük esztendő után az idén talán kövérebb áldás jut a magyarnak. A buza is kivételesen szép, sok is termett belőle; a rozs némely vidéken 12 mmázsát hozott holdanként. Tudós számítók kiszámították, hogy az ország termése az idén kétszáz millió koronával ér többet, mint a múlt esztendőben.

Bárcsak így volna! De mit látunk? Így aratás után hanyatt-homlok lefelé szaladnak a gabonaárak, mintha megbomlottak volna. Minden fillér, amit a spekulánsok leszednek a buza árából, milliókat emészt el a magyar nemzeti vagyonból. Ezért rossz és türhetetlen állapot az, hogy így aratás után a gazdák termésüket, amelyért egész éven át izzadságos verejtéssel fáradoztak és nyugtalan szívvel bizakodtak, reménykedtek, mondom, hogy a gazdák aratás után országszerte ugyszólván egyszerre vetik termésöket a piacra és olyan áron adják, amilyet kínálnak érte.

Sokan azt mondják erre, hogy ez sajnós, így van, de ezen nem lehet segíteni. Mert a gazdának főjövédelme a termés, ebből pénzel, ebből fizeti az adót és egyéb kötelezettségeit és azon kell igyekeznie, hogy a termést minél hamarabb pénzzé tegye.

Azoknak, akik így érvelnek, igazuk van, és még sincs egészen igazuk. Igazuk van annyiból, hogy a gazdáknak igenis pénzre van szükségök; de hátha ezt a pénzt elő lehetne teremteni anélkül, hogy a gabonaárakat a tömeges kínálat rohamosan és mélyen leszállítaná?

A külföldön, Német- és Franciaországban, úgy segítettek magukon a gazdák, hogy összeállítottak *gabonaértékesítő szövetkezetekbe*. Építettek szövetkezeti gabonaraktárakat, aratás után ezekbe szállítják a termést, a szövetkezettől termésükért annyi előleget kapnak, amennyivel adójukat kifizethetik, egyéb kötelezettségeiket is kielégíthetik. A szövetkezet pedig raktáron tartja a buzát, nem kell sietnie az eladással, bevárhatja azt az időt, amikor a gabonaárak ismét elérték azt a magasságot, amely megfizesse azt a munkát, amelyet a gazda földje megmunkálására, az aratásra stb. fordított.

Nyilvánvaló, hogy ez a mienknél jóval kedvezőbb állapot s hogy nekünk, magyar gazdáknak is ennek elérésére kellene törekednünk. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület buzditja is a gazdákat arra, hogy utánozzák a bevált külföldi példákat s álljanak össze gabonaértékesítő szövetkezetekbe. A buzditásnak van is már némi fogantatja, csak a napokban alakult egy nagyobb gabonaértékesítő szövet-

kezet, még pedig a főváros tőzsomszédságában, Monoron. Természetes azonban, hogy ez még kevés az üdvösségre, a mozgalomnak országos arányokat kellene öltenie.

Meg lehetnek győződve a magyar gazdák arról, hogy mindaddig, amíg a gabona értékesítését nem veszik a saját kezökbe, az olyan nagyobb termés is, mint az idej jó esztendőé, csak arra lesz jó, hogy a spekulánsok annál többet üssenek le a buza árából s annál több millióval károsítsák meg a magyar nemzeti vagyon alapját, a mezőgazdaságot.

Miniszterek a magyar nyelvért.

A napokban két miniszter adott ki rendeletet a magyar nyelv érdekében. Az egyik *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, a ki meghagyta, hogy a nem magyar nyelvű felekezeti iskolákban a magyar nyelv oktatására hetenkint ugyanannyi tanórát fordítsanak, mint a többi összes tanulnivalókra. A másik *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, aki elrendelte, hogy a magyar királyi honvédségnél a legénységet ezentul csakis magyar nyelven szabad kioktatni.

Mindakét rendelet szemmel láthatóan igen fontos s felettebb üdvös következtetéseket rejt a méhében.

Wlassics minisztert rendeletéért, a hazafiatlan szász, oláh és tót lapok keményen megtámadták, pedig egészen nyilvánvaló, hogy a rendelet, ha a miniszter csakugyan szigorúan ügyel a végrehajtására, éppen magyarul még nem tudó szász, román és tót polgártársainknak válik majd a javára. Mert magyarul tudni magyar honpolgárnak nemesak illendő, de fölöttébb hasznos és szükséges dolog is. A hatóságok Magyarországon csak magyarul érintkezhetnek az emberekkel, a hivatalos iratokat magyar nyelven szerkesztik, aki tehát itt nem tud magyarul, olyan, mint a mankón járó béna; ügyvédhez, jegyzőhöz, tolmáchoz, fűhöz-fához kell szaladgálnia, míg a baját eligazítják.

A másik rendelet, a honvédelmi miniszteré, ha lehet, még az előbbinél is fontosabb. A honvédséget minden magyar ember úgy tekinti, mint magvát a majdan elkövetkezendő önálló magyar hadseregnek. Elég baj az, hogy véreinket a közöseknel idegen szóra fogják és idegen érzéseket ültetnek a lelkökbe. Legalább tehát a magyar honvédség legyen nemzeti érzéseink, az ezeréves, világra szóló magyar hadi dicsőség ragyogó hagyományainak melegágya.

De még más okból is dicséret illeti ezért a rendeletért *Fejérváry* honvédelmi minisztert. Az ily nem magyar fiu, mihelyt kikerül az iskolából, odakünn az életben csakhamar elfelejti azt a valamicskét, amit a tanító a magyar nyelvből jól-rosszul beléje tudott verni. A szász, oláh, tót legény tehát, akit besoroznak a honvédséghez, újra belekerül a magyar iskolába. Amit pedig ott elsajátít, tulajdona marad egész életére s legnagyobb hasznára fordíthatja az embertársaival való érintkezésben.

Szívből kell örülnünk annak, hogy édes magyar nyelvünk terjesztésén most már a király legfőbb tanácsosai is ilyen buzgón közreműködnek.

Schlauch Lőrincz bíboros halála.

A mult héten mélységes gyászbaborult a nagyváradai püspöki palota. Az egyházmegye fejedelme Schlauch Lőrincz bíbornok, nagyváradai püspök tért meg Istenéhez, utolsó szava az volt: *Jézusom*.

Betegsége és halála.

Az egyházi főember pályafutásáról az ujság más helyén emlékezünk meg; itt jelezzük, hogy a főpap mintegy másfél hónapig feküdt súlyos betegségben az ágyban. Testi szenvedéseit az Isten fölkent szolgálójához méltó lemondással tűrte. Rómából a pápa apostoli áldását táviratilag küldte a beteg főpapnak, aki július 11-én este lehelte ki tiszta lelkét.

A részvét.

Nem csak Nagyváradon, de az egész országban általános részvétet keltett Schlauch bíboros halála. A esanádi káptalan lépéseket tett az elhunyt tetejének Temesvárra szállítása iránt, mert Schlauch végakarata az volt, hogy Temesvárt temessék el. Nagyvárad város, Biharmegye törvényhatósága s számos törvényhatóság kifejezte részvétét. Maga a király, az uralkodóház tagjai, a kormányférfiak és a magyar közélet számos kitűnősége táviratban fejezték ki részvétüket a nagyváradai püspöki aulában.

A temetés.

Az elhunyt bíboros temetése hétfőn volt Nagyváradon. A szertartás reggel 9 órakor kezdődött a püspöki palota kapuja alatt, ahol a koporsót felravatalozták. Ott voltak a káptalan tagjai teljes számban Winkler püspöknagyprepost vezetése alatt.

Császka György érsek pontban 9 órakor beszentelte a ravatalt. A beszentelés után a koporsót átvitték a székesegyházba. Elül ment a papság, utána a kalocsai érsek, azután jött a koporsó, amelyet a papság és az uradalmi tiszték vittek. A koporsó után lépdelt gróf Apponyi Lajos udvarnagya, utána a kormány képviselői, a család, a hatóságok, a küldöttségek és tengernyi nép. A székesegyházban Császka érsek teljes segédlettel gyászmisét szolgáltatott. A gyászmise alatt az összes mellékoltárokon szentmiséket mondtak a megboldogult lelkiüdvéért. A rekviem után Császka érseken kívül négy püspök, köztük Mailáth és Meszlényi abszolucziót adott a kupola alatt felállított ravatal körül. Azután harangzúgás között megindult az imponáns menet. Vasúti kocsiba tették a bíboros püspök holttestét és délután fél 3 órakor külön vonat vitte Temesvárra, a hova 9 óra körül érkezett meg.

A magyar Gotterhalte.

Egy történetet mondunk el alább, amelyben egymás mellé kerül a Gotterhalte és a mi nemzeti imádságunk: Kölesey Himnusza. Még június 24-ikén Bruck-Ujfaluban Moson vármegye közönsége leplezte a királyunk mellszobrát. Ő felsége képviselőiben megjelent ott egy főherceg, a brucki tábor törzs- és főtisztjei és természetesen nem hiányoztak a szomszédos törvényhatóságok küldöttei sem, akikhez a vidék egész lakossága lelkesedéssel csatlakozott. Az ünnepély táborig misével kezdődött, amelyen szokás szerint többször fölhangzott a Gotterhalte. Már vége felé járt a mise, a küldött uraknak kényelmetlenné kezdett válni a nagy hőségben a magyar diszruha és akik tehettek, bevonultak a táborigi sátrak alá. Egyik város küldöttei, a főjegyző és a főügyész éppen a táborigi sátorban beszélgettek, midőn felhangzott a Gotterhalte és hátuk mögött megszólal egy hadfi németül:

Uraim, le a fővegekkel!

A főjegyző visszanéz és látva, hogy a magasrangú katona felszólítása rájuk vonatkozik, esendesen mondja kollegájának: »No, édes nászom, ha muszáj, hát süvegeljük meg a németet«, mire levették fővegeket. A mise után a közönség a király-szobor elé vonult, ahol gróf Pálffy Daun Vilmos mosonvármegyei főispán fogadta a felség képviselőiben megjelent főherceget s a polgári és katonai méltóságokat és küldöttségeket. A küldöttségek elhelyezkedvén, a bruck-ujfalusi dalárda rázendített a Himnuszra, mire az említett főjegyző oldalba löki mellette álló kollégáját és hangosan mondja németül:

Uraim, le a fővegekkel!

Meghallotta ezt Pálffy főispán, ki a főherceggel éppen szemközt állott és elérve a dolgot, leemelte a kalpagját, mire a főherceg is táborigi sapkához nyult és némi habozás után levette fejéről. Ezt látva a sok fő- és törzstiszt, kénytelen-kelletlen leemelték egymásután fővegeiket és fődetlen fővel hallgatták végig Kölesey Himnuszat. Az egyik táborigi tiszt azonban sehogysem akarta a dolgot megérteni s ismételve hajtogatta:

Micsoda ez? . . . micsoda ez? . . . mire a főjegyző visszafordult és odaszólt neki ékes németséggel:

— *Das ist der ungarische Gotterhalte!* (Ez a magyar Gotterhalte! . . .)

Terményértékesítésnél ne mulassza el egyetlen gazda sem a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.)

ajánlatát bekérni.

I kgrnyi minta beküldése esetén, az elérhető ár felől postafordultával tájékozás szerezhető be, kívánatra sürgöny útján is.

A burok utolsó határozata.

Ismertettük már olvasóinkkal a burok szabadságharczának befejező részét, azt, hogy megadták magukat, lemondottak függetlenségükről. Ez alkalommal a vereenigingi gyűlés határozati pontjait közöljük, mint igen érdekes iratszöveget. Ez volt a hős bur nemzetnek, mint külön állampolgároknak utolsó határozata:

A dél-afrikai köztársaság és az Oranje szabad állam nép-képviselőinek gyűlése 1902. május 15-étől 21-ikéig tartott ülésein *sajnálattal vette tudomásul* ama föltételeket, a melyekkel ő felségének kormánya az ellenségeskedést megszüntetni hajlandó, s ama kijelentést, hogy e föltételeket változatlanul kell elfogadni, vagy elutasítani. A gyűlés sajnálja, hogy ő felségének kormánya föltétlenül megtagadta a köztársaságaink függetlensége alapján való tárgyalást s hogy nem engedte meg kormányainknak, hogy európai megbizottainkkal is tárgyaljanak.

Népünknek mindig az volt a véleménye, hogy nem csupán az érvényes jog alapján, hanem ama nagy anyagi és személyi áldozatok miatt is, a melyeket függetlenségünkért hozott, jogos igénye van e függetlenségre.

A gyűlés országunk és népünk állapotát komolyan mérlegelte s különösen megfontolta a következő pontokat; nevezetesen:

1. Az angol katonai hatóságok által követett hadi politikának a két köztársaság alapterületének általános földulása, házak és falvak fölégetése, továbbá minden létfontartási eszköznek megsemmisítése és minden oly segítségnek az elpusztítása volt a következése, a mely segítség családjaink föntartására, harczoló seregünk ellátására és a háboru folytatására szükséges volt.

2. Fogoly családjainknak elhurcolása következtében a szenvedés és a betegség hallatlanul sanyargatott bennünket, úgy, hogy a fogságban rövid idő alatt *kedveseink közül huszezen meghaltak*, s attól a borzalmas dologtól kell félünk, hogy e háboru folytatásával ily módon egész fajunk kipusztulhat.

3. A kaffertörzsek a két köztársaság határain kívül és belül *csaknem mind föl vannak fegyverkezve, részt vesznek az ellenünk viselt háboruban* és sok kerületben sokféle kegyetlenkedésükkel türhetetlen állapotokat idéztek elő. Így a *vrijheidi kerületben* csak nem rég történt, hogy *egyszerre ötvenhat burt szörnyű módon meggyilkoltak és megsemmisítettak.*

4. Az ellenség proklamációi, a melyeknek megvalósítását már megkezdették, a még harczoló polgárokat minden ingó és ingatlan vagyonuk elvesztésével, tehát teljes anyagi tönkretétellel fenyegetik.

5. A hadi állapotok következtében ránk nézve már rögóta lehetetlenség, hogy a seregeink által elfogott sok ezer hadifoglyot fogva tartsuk s így a brit seregnek nem sokat árthatunk, míg a brit sereg által elfogott polgárokat elszállítják az országból. S mivel a háboru már három év óta tart, most már csak kis töredéke van meg annak a bur seregnek, a melylyel a háborut megkezdettük.

6. E megmaradt harczoló csapat, mely népünknek már csak kicsiny töredéke, az ellenség tulnyomó hadi ereje ellen küzd, a szó szoros értelmében *éhezve és nélkülözve* az életfontartás legszükségesebb eszközeit: így bár végsőig is megfeszítjük erőinket s bár feláldozunk mindent, a mi még kedves nekünk, vagy kedves volt, komoly megfontolás után *meg kell vallanunk, hogy a győzelem eshetőségére már nem számíthatunk.*

A gyűlésnek ennél fogva az a véleménye, hogy *nincs többé jogos ok annak a remélésére, hogy a háboru folytatásával népünk függetlenségét megőrizheti*; a gyűlés azt hiszi, hogy ily körülmények között a népnek nincs joga tovább folytatni a háborut, mert ennek következménye nem csupán a mi, hanem utódaink társadalmi és anyagi pusztulása lenne.

Az itt előadott körülmények és okok kényszerítenek bennünket arra, hogy a gyűlés ő felsége kormányának feltételeit elfogadja s a két köztársaság népének nevében aláírja.

Elpusztult magyar munkások.

Rövid távirati jelentés hirt adott a pennsylvániai nagy bánya-katasztrófáról. Ujabb sürgönyök azt a megdöbbentő adatot tartalmazzák, hogy a szerencsétlenségnek négyszáz áldozata van, *akiknek legnagyobb része magyar munkás.* A szerencsétlenség Johnstown közelébe, Cambriában történt a Cambria Steel Company bányájában. Eddigelé kétszáz holttestet találtak, kik közül százan a felismerhetetlenségig el vannak torzolva. A holttestek hasonlítanak a szt.-pierre-i katasztrófa áldozataihoz. Kezüket arczuk elé tartják és többet közülök térdeplő helyzetben találtak, Bizonyosan imádkoztak a magyarok Istenéhez és vissza gondoltak szép Magyar hazájokra, melyet elhagytak. A mentés munkálatai még mindig folynak. Asszonyok és gyermekek siránkozva keresik az összeégett hullák között hozzátartozóikat! A megmentett munkások legnagyobb része *súlyos égési sebeket szenvedett.* Az eltűntek számát százötvenre becsülik. Azt tartják, hogy közülök többet sikerül majd meg menteni. A vizsgálat kiderítette, hogy az óriási szerencsétlenséget egy fiatal magyar munkásgyerek okozta, aki a bányában véletlenül gyufát gyújtott.

Nem első pusztulás ez, mert a közel multban és pedig 1889. május 31-én, amikor a hatalmas vizár a házakat magával sodorta, az elpusztultak száma 5000 volt.

Most az özvegyen és árván maradt magyar kivándorlók százai szenvednek, kik elhagyják az édes hazát és fájó tapasztalat után tanulják meg, hogy mindenütt jó, de legjobb otthon a hazában.

Czettinjei nász.

Mirkó montenegrói herceg és neje, Konstantinovic Natália esküvője alkalmából fényes ünnepeket rendeztek a héten a fekete hegyek országában. Az új házasságok fejedelmi udvarok üdvözlőtávirataival és ajándékokkal halmozták el. Az esküvőn az összes európai fejedelmi udvarok képviselve voltak. Hazánkat Zichy Jenő gróf képviselte, kinek ragyogó diszmagyar ruhája általános tetszést keltett a montenegrói ünneplők között.

Szépek voltak az orosz uralkodó ház tagjai, a nagyhercegek és nagyhercegnők *gazdag ajándékai, melyek elragadták a montenegróiakat.*

A fiatal házaspár az albán határon levő Podvorziában fogja a mézesheteket tölteni, hol Nikita fejedelemnek gyönyörű nyári kastélya van.

A hercegi esküvő alkalmából az ország népe részére mindenütt népünnepeket rendeztek, melyeken nemzeti sajtásága és szokásai domborodott ki a montenegrói népnek.

Földmivesek a pozsonyi kiállításon.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége több a környékbe eső vármegyei gazdasági egyesülettel karöltve folyó évi szeptember hó 7-től 21-ig mezőgazdasági országos kiállítást rendez Pozsonyban. Ez a kiállítás már a második, amit a szövetség rendez és a célja az, hogy bemutassa mezőgazdasági haladását az ország dunántúli részének és részben a fölvidéknek is.

A kiállítási iroda most készíti elő a kiállítást, amely fényesnek ígérkezik; százakra menő szarvasmarha, ló, juh, sertés és tömérdek mezőgazdasági termény van a kiállításra már eddig is bejelentve.

A szövetség gondoskodott arról, hogy a pozsonyi kiállításon látottakból a kisgazdák, a földmivesek is levonhassák a tanulságot; olesó vasuti jegyekről gondoskodott és jutányos ellátásról azon földmivesek részére, akik csoportosan látogatják meg a pozsonyi kiállítást.

A kedvezmények a következők: Az ország bármely részéből féláron utazhatnak a földmives ember a pozsonyi kiállításra, ahol a rendezőség a csoportos kirándulók ellátásáról olyképp gondoskodik, hogy fejenként lefizetendő két koronáért kapnak éjjeli szállást, két tál ételből álló ebédet s azonkívül szabad bemenetük van a kiállításra, melynek bemeneteli jegye 60 fillér.

Ez oly kedvezmény, amely mellett a legszűkebb helyzetben levő gazdaember is megtekintheti a sok tanulságos és érdekes látnivalókat nyújtó mezőgazdasági kiállítást.

Ugyancsak a kiállítás ideje alatt tartja meg a Magyar Gazdaszövetség a földmivesek országos gyűlését Pozsonyban; a gyűlésre minden gazdakör, olvasó-egylet és szövetkezet küldeni fog kiküldötteket. A földmivesek ezrei mondják el majd ezen a gyűlésen bajaikat.

A kiállításra vonatkozó tudnivalókra nézve készséggel szolgál fölvilágosítással a kiállítás központi irodája Budapest (Köztelek).

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A felsőtiszai szövetkezetek.

Nem régiben megemlékeztünk a somogyi szövetkezetek közgyűléséről, hasonló összejövétel volt f. hó 8-án *Perbenyiken*: A felső tiszai vármegyék szövetkezeteinek szövetsége tartotta évi közgyűlését.

Ezek a kerületi gyűlések leginkább bizonyítják a szövetkezeti szellem erősödését — ha így haladunk — nincs mit félni a jövőtől.

A gyűlés lefolyása a következő volt:

Gróf Mailáth József elnöki megnyitó beszédjében kifejezte meggyőződését, hogy a szövetkezeti eszme az ellenáramlat minden erőfeszítései ellenére is, diadalt fog ülni, mert a magyar társadalom ujjáteremtésére, az egyes társadalmi osztályok között emelkedő választófalak ledöntésére, a nemzet összeforradására, a valódi polgáriasság megteremtésére az egyedüli eszköz a szövetkezeti gondolat. A szövetkezeti eszme a társadalom részecskéit gyűjti nemzeti erővé s ha minden ember csak a parány kötelelességeit teljesíti, úgy már elmondhatja, hogy nem élt hiába.

Következtek a programmszerű előadások.

Iványi B. Károly nagy-kázméri római katolikus plebános: »A szövetkezetek szerepéről a borértékesítés terén« ezimen olvasott föl dolgozatot. Felebarátait komoly munkára, a közért való munkálkodásra hívja föl. A felebaráti szereteten alapul — ugymond — a szövetkezés. Rámutatott a jelenlegi bormize-riákra: boraink jó hírnevét csak úgy lehet ismét helyreállítani, ha a borhamisítást nem kihágásnak, hanem büntettnak minősítik. Ehhez azonban nem lévén remény, borértékesítő pinczeszövetkezetek létesítését ajánlja. Magyarországon néhány év múlva szőlőtultermelés várható, amivel a bor árának esőkenése jár, mi első sorban a kis szőlőgazdákat sújtaná. Behatóan foglalkozott e szövetkezetek szervezési módjával. A vidéki szövetkezetekkel kapcsolatban egy országos központi borértékesítő szövetkezet szervezési módjával. A vidéki szövetkezetekkel kapcsolatban egy országos központi borértékesítő szövetkezet szervezését ajánlotta. Ezek együttesen értékesítenék a tiszta, hamisítatlan borokat.

Gönczy István pozsonyi ev. ref. lelkész a szövetkezeteknek arról a hivatásáról beszélt, amelyet a kivándorlással szemben kell játszaniok. Gönczy az amerikai kivándorlással, főleg mint anyagi kérdéssel foglalkozott. Tagadja, hogy meggazdagodási kalandvágy ragadta volna hatalmába népünket. A szövetkezeti eszme szolgálatában álló népnevelőknek — ugymond — fel kell világosítani a népet, hogy itt-hon, ha nehezebb is a megélhetés, de biztosabb. — A nép vállaira rótt terheket, melyek az idegen uralom idején kisebbek voltak, nagyoknak mondja, de munka nélkül sehol sincs megélhetés, az ország terheit mindnyájunknak viselni kell; a szabadság és önállóság mindig nagyobb teherrel és küzdelemmel jár, mint a jog és önállás nélküli szolgaság! De nemcsak ezt kell hirdetnünk; oktatnunk kell a népet a föld jövedelmének növelésére, a föld szeretetére és szorgalomra. — A szövetkezés által, így szölt végül, a kivándorlás áradatába oly hatalmas sziklát gördítünk, amely — ha nem is zárja el teljesen annak folyását, de fenyegető hullámai megtörnek rajta.

A nemes dikezióval, ékes szónoki lendülettel felolvasott előadását zajos tetszéssel fogadták.

Utolsó előadó volt *Perezel Ferencz*, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vezérigazgatója, a szövetkezés gyakorlati kitanításának fáradhatatlan vándorapostola. Szakszerű fejtegetéseit, amelyek a szövetkezés különböző irányait ölelték föl, nagy figyelemmel hallgatták. Az ő előadásához gróf Mailáth József fűzött magyarázatot. Ma már, így szölt, amikor a szövetkezetek szalonképesek, más a cél, mint volt akkor, amikor megalakult a szövetség. Akkor azért szövetkeztek a szövetkezetek, hogy a hivatalos hatalom irtóhadjárata ellen a létüket biztosítsák. Ma a fejlesztés a cél. Indítványozta, lépjen be a szövetség tagul a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetébe s ezáltal legyen részesévé a nagy előnyöknek, amelyeket ennek a szövetkezetnek a tagjai élveznek. Erről az indítványról más alkalommal fognak határozni.

Utolsó pont szerint a beérkezett indítványokat tárgyalták. Dr. Szabó Sándor sárospataki jogtanár indítványára elhatározták, hogy a borfogyasztási adó megfelelő arányosítása iránt sürgős fölratot intéznek a képviselőházhoz.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Román tüntetés egy juniálison. Az aradi románoknak június 16-án a Csálában rendezett juniálisa alkalmával Czerán György nyomdász és Greek Demeter szabósegéd, úgy adtak kifejezést államellenes érzelmöknek, hogy széles román nemzetiszinű szalagot viseltek a karjukon. Valenta József detektív fölszólította az ifjakat, hogy vegyék le nemzetietlen jelvényeket, mert azoknak használata tilos. Az iparossegédek azonban ellenszegültek neki és kijelentették, hogy nekik semmi közük a törvényhez. Berecz kihágási bíró maga elé idézte a jeles urakat és miután beismerték a bűnüket, Czerán Györgyöt 16 koronával megváltható egy napi elzárásra, Greek Demetert pedig 25 kor. pénzbüntetésre és két napi elzárásra ítélte. Az elítéltek a kihágási bíró ítéletét megfélebezték a tanácshoz, mely az elsőfoku ítéletet jóváhagyó határozatot hozott.

Apagyilkosság. Egy temesmegyei faluban Sztojku Juon, huszéves oláh suhanez agyonlőtte az atyját, aki iszákos, verekedő ember volt s a feleségét is ütötte-verte. A gyilkosságot nyugodtan végignézte s helyeselte is a meggyilkolt embernek az atyja, egy hetvenegy éves öreg oláh ember. A temesvári esküdtszék bűnösnek mondta úgy Sztojku Juont, mint a nagyatyját s a bíróság tizenöt-tizenöt esztendei fegyházra ítélte őket. A Kuria tárgyalta azt a bűnpert s elvetette az esküdtbíróság ítélete ellen beadott semmisségi panaszt.

Jelenet egy tárgyaláson. Berlinben a minap izgalmas jelenettel ért véget egy esküdtbírósági tárgyalás. Grabovszki Gusztáv kovács volt a vádlott, aki már többször volt büntetve rablás és lopás miatt. Ezuttal szintén rablás miatt került a bíróság elé. Nemrég este találkozott Falus asztalossal. Együtt mentek a koresmába, ahol Falus lerészegedett. Amikor hazamentek, Grabovszki a ház folyósóján földre teperte és tizenkét márka készpénzt elvette. Az esküdtek bűnösnek mondták a vádlottat, akit a törvényszék két esztendei fegyházra ítél. Alig mondotta ki az elnök e szavakat: *két évi fegyházra*, a mikor Grabovszki fölugrott s e kiáltással: *Megöllek, kutya! rárohant Falusra.* A törvényszék szolgálja éppen abban a pillanatban ragadta meg a kezét, amikor le akarta ütni Falust. Nagynehezen sikerült az őrzőgőt lefogni. A mikor kivezették, így szólott: — Hiszen csak az orrára akartam koppintani kovács-öklömmel.

•Góbságok• kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „Független Ujság“ előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az írónál. Legezélszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás.* IX. Budapest. Köztelek címre.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1902. július hó 1-én új előfizetést nyitottunk a
FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése június hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be. Annál is inkább kérjük ezt, mert addig t. előfizetőinknek, míg az előfizetést meg nem újítják, már több számot nem küldhetünk.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a június hó végéig előfizetett olvasóinknak 20-án külön levélben küldtünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár :

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
== negyedévre 1 korona 50 fillér. ==**

A „Független Ujság“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentúl is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnköt arra kérjük, hogy ne csak saját maga újítsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehesse hozzá képest terjeszteni.

Hazaifui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Emlékezőtehetség.

- No, Petyi, hát aztán mit üzent a kántor ur?
- Éjnye no, nézze meg az ember, hogy elfelejtettem.
- Hát a szádat nem felejtet el, mikor eszel?
- Arra ráakadok a likról.

• MI UJSÁG? •

Lengyelek ünnepe. Lembergben írják, hogy a grünevaldi győzelmes esata emlékünnepe az egész országban rendben folyt le. Lembergben sok ház lobogódiszt öltött és ezenkívül még egy másik szokatlan disz is volt látható. A városnak majdnem valamennyi ablaka keskeny, keresztbe tett papíresikkel volt teleragasztva. Ezek a papíresikkel azokból a jegyekből készültek, a melyeket a lebergiek a minap tervezett kivilágítás megváltására vettek. Egy ily jegynek ára tíz fillér volt és százezernél több jegyet adtak el. A befolyt pénzt a poroszországi és oroszországi lengyel iskolák támogatására fordítják. A közúti kocsi ablakai is tele voltak ragasztva ezédulákkal.

Hírek Zalából. Jusztusz Izidor zala-lövői nagybirtokos bikája e hó 10-ikén László János gulyást a legelőn megtámadta a szarvával a bal arcát és szemét teljesen szétzúzta, azután a mellét annyira összetaposta, hogy a szerencsétlen ember néhány órai szenvedés után meghalt. — A Zala folyóban rövid egymásutánban három egyén lelte halálát: egy kis leány, egy honvédhuszár és egy kereskedelmi iskolai tanuló. Most ismét Zala Egerszeg mellett a mártónfalvi molnárnénak egyszerre két gyermeke esett afolyóba, a nyolczéves Tóth Gyula és az egyéves Mariska. A sikítésre elősiető szülők a fiut még ideje korán megmentették, de a kis leányt az ár a kerék alá sodorta s csak később találták meg összeroncsolt holttestét.

Öngyilkos matróz. Eilbel Miklós rákosi születésű 26 éves matróz a fővárosi gellérthegyi ezitadella mellett revolverrel föbelötte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkos zsebében levelet találtak, amelyben azt írja, hogy megunta az életét s azért lesz öngyilkossá.

Dankó Pista haldoklik. Megdöbbenő gyászos hirtávíratoz tudósítónk. A szükségzavú távirat ezeket mondja: Dankó Pista esengődi szőlőjében utolsó óráit éli. Szinte képtelenek vagyunk hinni a híreknek, hogy az, kinek örök szép nótáiban oly hatalmasan buzog az életkedv, most a halállal küzködik. Már hetekkel ezelőtt történt, hogy Tenkén vérömlés fogta el s azóta nem tud talpra állani. Sorvasztó betegsége az ágyba döntötte s úgy látszik onnan többé élve fel nem kel.

Öngyilkos vendéglősné. A múlt vasárnap nyitotta meg Hadi Mihály vendéglős a Zala-Egerszeg város mellett lévő Janka-hegyen berendezett Erzsébetpark-mulatóját, de a jövedelmezőnek ígérkező üzlet balul ütött ki, mert a tüzijátékkal egybekötött megnyitón csak nagyon gyér közönség jelent meg. Ez annyira elkésritette a vendéglős nejét, hogy másnap a városi temetőben forgópisztolylyal föbelötte magát.

Nizza lángokban! Nizzában, a világhírű francia üdülőhelyen, a minap a Clichy-téren levő nagy áruházban tűz ütött ki, amely az egész épületet elhamvasztotta. Később a Crédit Lyonnais palotája is kigyuladt s a szomszéd házak is nagy veszedelemben vannak. A mentésnél a t zolt kon kívül t m rdek

katona működik közre. A Clichy-téren levő áruházban pusztított t zvesz által okozott kárt 1.200.000 frankra becsülik. A Crédit Lyonnais palotája nem gyuladt ki, hanem csak a t zolt k fecskendezése rongálta meg az épületet.

Az amerikai magyarok zászlója. A zászló-bizottság egy hazafias emlékkönyv kiadását is tervezi, melyet az amerikai magyarok között dijtalanul fog kiosztani. Miután a zászlóval kapcsolatos tetemes k ltsg még nincs fedezve, a gy jt st nem zárta le a szövetség s adományokat a hazafias czélra még mindig k szonettel elfogad, amit Kerepesi-ut 72. szám alá k r küldeni.

Zsiga b  meggyógyult. Makkai Zsiga b , az  kosfalvai sz kelyker let képviselője kinek már halála hirét is k lt tt k, annyira fölépült immár betegségéből, hogy a marosvásárhelyi kórházat minap elhagyta s haza ment falujába, Back -Madarasra.

Sz z éves gimnázium. Megirtuk már, hogy október hónapban  li meg a szarvasi főgimnázium f n -állásának száz éves jubileumát nagyszabásu ünnepség keretében, melyen a kultusminiszter is képviselteti magát. Az ünnepségen a gimnázium volt néven-d kei közül, mint értesülünk Szendy Arpád  s Chován Kálmán zenekad miai tanárok, továbbá Szaboleska Mihály  s Inczédy László fognak közreműködni.

Az elsikkasztott Magyarors g. Károly városban, az ottani hadapród-iskola ünnepén teljesen elsikkasztott k Magyarors got. Mig  gyanis az épület homlokzatán négy méteres fekete-sárga zászlók és piros-fehérek (Ausztria szinei) lengettek, addig magyar nemzeti lobogónak vagy czimernek hire-hamva se volt. Pedig h t Horvátország, ez a magyar pénzen kitarott huszadrangu orsz goeska jól tudhatná, hogy a horvát honvédség nem osztrák.

Sz zegyesztend s asszony halála. Szigeti Lidia, Szigeti Imre 48-as honvéd özvegye Temesvárt 101 éves korában meghalt. Férje mint zászló tartó Buda bevételekor esett el. Felesége mellette k zdd t és szintén sulyosan megsebesült az emlékezetes harcban.

Szabályozzák a rabipart. Az uj kereskedelmi miniszter a kisiparosok panaszait végre megsziveli, szigorítani akarja a rabipart mely sok vidéken meg l je az  gy is tengődő kis iparnak. Csak a hosszabb szabadságvesztésre it ltekot fogják ezentul ipari munkára a fogházakban.

JENCNS-féle

Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitartov , erőssé teszi; megátolja a lábak merev b nulas t, az int gul st s az úgynevezett p kosod st.

—  ra 2 korona. —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCNS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Sz na-t r I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor gyógy-szertárában
Budapest, VI., Váczi-k r t 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Lehet-e a csalamádé a búzának előveteménye?

A sikeres gazdálkodásnak egyik előfeltétele az, hogy különböző gazdasági növényeink a lehető legokoszerűbb sorrendben kövessék egymást, vagyis hogy minden egyes növény megtalálja igényeinek kielégítését úgy a talaj-előkészítés, mint az elegendő mennyiségű tápanyagfelvétel lehetősége tekintetében. Ha a búzát mint gazdasági növényeink egyik legismertebb s legnagyobb jelentőséggel bíró nemét e tekintetben vizsgálat alá vesszük, úgy azon meggyőződésre jutnánk, hogy nem mindenütt tesznek eleget a most jelzett követelménynek s hogy ennek következményeként nem is nyernek olyan termést, mint aminőt nyerni lehetne. Csak egy dolgot akarunk e sorokban felemlíteni, nevezetesen a búzának a csalamádé utáni elhelyezését. Jól tudjuk mindannyian, hogy a csalamádé nagy mennyiségű takarmányt ad, s hogy éppen ezért a földet erősen kizsarloja; az is ismeretes, hogy a föld víztartalmát is nagyon igénybe veszi, s hogy késő letakarítása miatt csak egy szántást, tehát a buza igényeinek meg nem felelő talaj-előkészítést tesz lehetővé; s mindezek dacára vetik és vetik a búzát csalamádé után.

Önként felmerül tehát a kérdés, vajjon megengedhető-e az eljárás gondolkodási szempontból vagy sem? Ha a buza kiélt, gyenge táperejű földbe kerül

esalamádé után, s ha a csalamádét későn vetjük el és későn kaszáljuk le, akkor határozottan helytelen az a beosztás: ha ellenben a csalamádé jó erőben lévő, frissen trágyázott földre kerül, s ha korai letakarulása a tarló idejekoráni sekély alábuktatását s ezáltal a növény és a gyökérmaradványok gyors elkorhadását teszi lehetővé, akkor nincs okunk kételkedni aziránt, hogy a búzatermésünk sikere kérdésessé váljon. Az eljárásnál ügyelni kell azonban a következőkre: esetleges eső után a föld megboronándó a nedves-

ség konzerválása céljából: a vetőszántás középme-lyen eszközlendő s ugyanakkor holdként 150 kg. szuperfoszfát hintendő el; a vetés befejeztével pedig a búzátábla gyűrűs hengerrel lehengerzendő.

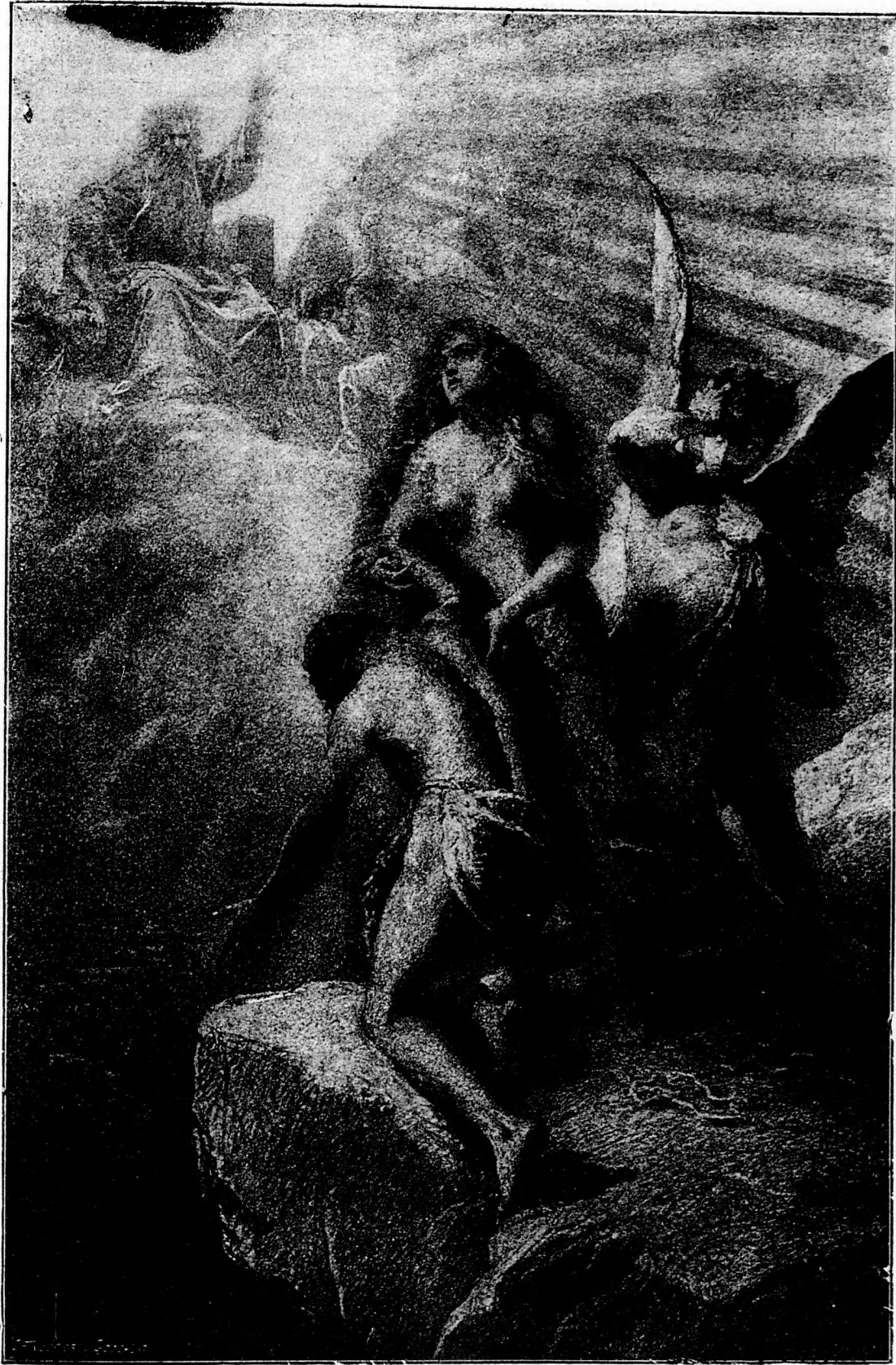
Az éj.

A husbaromfi.

Napjainkban a midőn az inyenez városi közönség nemesak azt követeli meg, hogy szép husu baromfi kerüljön asztalára, hanem annak nagyságára is sokat ad, a gazdának, különösen, a melyik városhoz közel lakik, azon kell lennie, hog nagytü, nemesebb baromfiakat tenyészsen. Már régebben is hazai baromfi-állományunk husra

való javítására a plimut volt ajánlva, ujabban is, ámbár ezt a fajtát mindinkább kezdi az olvasóink által is már ismert orpington szoritani, mégis sok helyen tenyészttvén a plimutot, ennek nemesítésére, testnagyságára is sulyt fordítanak.

Az okszerű husbaromfitenyésztő szeme előtt ma egy ugyszólván földig test baromfi tenyésztése lebeg, rövid lábszárakkal, nagy testtel, széles mellel. Ilyeneket használnak mindinkább tenyésztésre s az eredmény napról-napra kezd szembeötlő lenni. — A vékony, rövid lábszár, nálunk is, mint eredeti hazájában a

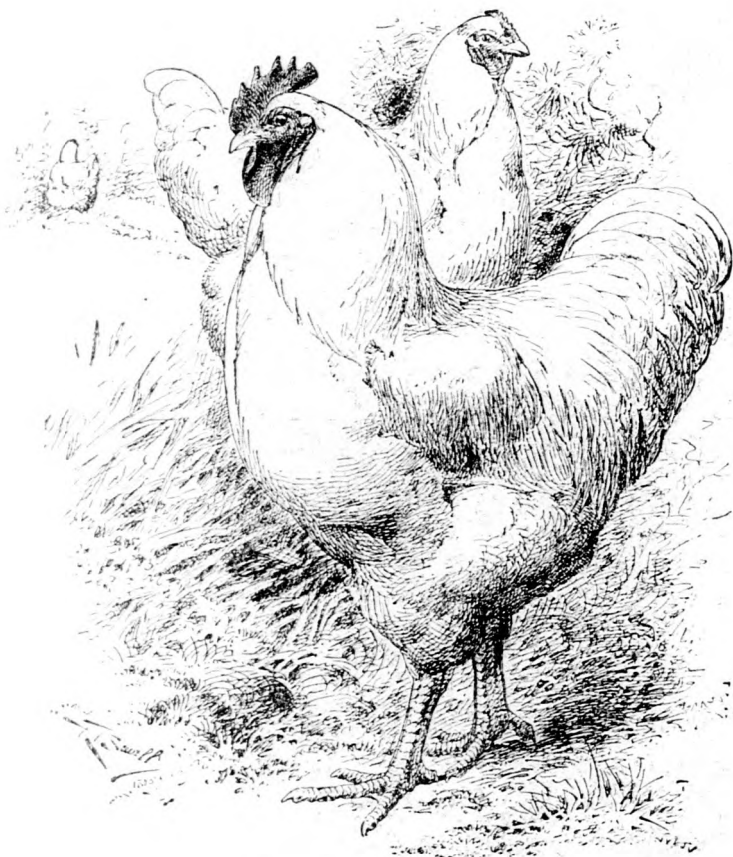

„Ember küzdj és bizva bizzál!”

husbaromfiak jellegébe kezd válni s ma-holnap ott leszünk, hogy ugy hazai, mint a külföldi piac szá- mára is, az inyenz fogyasztó közönség igényeit tel- jesen kielégíthetjük. Csak továbbra is tartsák szemek előtt a husbaromfit tenyésztő gazdák, hogy a hus- tyukoknak nagytüstüeknek, széles mellüeknek rövid és vékony lábszáruaknak kell lenniök. Képünkön egy mintahusbaromfit; tiszta fehér plimut kakast és tojót mutatunk be.

A zsurlós rétek javítása.

Igen sok baja van a gazdának azon rétekkal, melyeken a zsurló vagy békarokka felüti a fejét,

Fehér plimut kakas és tojó.

mert annak kiirtását sokszor a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudja elérni. Hogy a zsurló olyan nehezen irtható, az elterjedési módjából magyarázható meg. Ugyanis a zsurló szaporodik 1. magjainak elszórása által, 2. gyökereinek elkuszása folytán, 3. eltördelt gyökereinek kisarjadzása folytán. Az első szaporodási mód a legkevésbé veszélyes, mert ámbár a csirák tartók érett állapotban felrepedezve, nagyszámu sár- gásszinü, porszerű csirát szórnak szét, mégis a csirák tulnyomó része tönkre menvén, a szaporodás csak kismérvü lehet.

Már jelentékenyebb kár származik a második szaporodási módból, t. i. a gyöktörzs elkuszása folytán, amennyiben az élö lévén, ép marad a talaj- ban akkor is, ha a növény már elhalt s taraczk mód- jára hosszan elnyuló elágazásokat boesájt szét. S végül a harmadik szaporodási mód, t. i. az eltördelt gyökerek elszórása szintén veszedelmes, mert ezeknek

minden ize képes kihajtani s így új növényt létesí- teni. Ismerve a békarokka ezen elszaporodási mód- jait, beláthatjuk tehát, hogy mily nehéz annak kiir- tása. Az első teendönk a zsurlós réteken a felesleges víz levezetése nyílt árkokkal, vagy esetleg alagesö- vezéssel, mert a zsurló főként lapályos és fonék- helyeken fordul elő. Majd hozzá kell látnunk a minél alaposabb gyomláláshoz, de miután egy év munkája még jó eredményt nem biztosíthat, a gyomlálást minden évben szorgalmazni kell. Igen jó segítséget nyújtanak az irtáshoz a lovak, a mennyiben azok lelegelik. A kémiai anyagok közül különösen a klór- tartalmu anyagokat lehet ajánlani. Így pl. a konyha- sót, a melynek több egymásután következő évben elhíntésével igen sok helyen szép eredményt értek el. Jó szolgálatot tehet a kainit nevü műtrágyának alkalmazása is, s végül a sortétrágya alkalmazása, a mely rendszerint több klórt tartalmaz, mint más trágyafélék. Ismételve hangsulyozzuk azonban, hogy egy év munkájától teljes sikert még nem remélhetünk, hanem folytatni kell azt éveken keresztül.

Az ellésről s az ellésnél való segély- nyújtásról.

Az ellést az ugynevezett vajadások előzik meg, melyek nem mások, mint a szülési fájdalmak, ame- lyek ugy mutatkoznak vagyis azon jelek által vehe- tők észre, hogy az állat hol jobbra, hol balra mind- untalan hátra néz, lefekszik, meg feláll és nagyon nyugtalanodik, ezután kezdődnek az erőlködések s ezekkel egyidejüleg az ellés, vagyis a szülés. Az ujszülött, ha rendes fekvése van, fejjel jön előre, mellső lábait előrenyújtva, ha azonban nem ugy mutatkoznék a szülés, ugy az ujszülöttnek rendetlen fekvése van s akkor segíteni kell rajta, mert ellen- esetben nem történhetik meg a szülés s így ezen körülmény mindkét állatnak elhullását idézheti elő.

Ellés után az ujszülöttet alaposan megvizs- gáljuk, nincs-e valami testi hibája, hogy segíthes- sünk rajta, mert még akkor könnyen lehet segíteni, azután anyja elé tesszük, hogy lenyalhassa a rajta lévő nyálkát, mi által szárazzá teszi a kis állat tes- tét s egyuttal mintegy fölviillanyozza, mi által a kis állat vérkeringése rendes mozgásba jut. Ennek meg- történtével s ha a kis állat kissé megerősödött, szopni segítsük.

Sokan a kis borjut szülés után az anyja mellé kötik s ott tartják egyhónapos korig, sőt egészen az elválasztásig, ami igen helytelen eljárás, ameny- nyiben így sem az egyik, sem a másik állat nem piheni ki jól magát; a kis állat nem kap jó levegőt s nincs szabad mozgása, már pedig a kis állat fej- lődéséhez, a jó táplálkozásra kívül, a jó levegő s a szabad mozgás a főtényezők s ezt csak a tágas borjuketreczben találja meg, hol tetszése szerint pihen, mozog s élvezi a szabad levegőt.

Az ellés vagyis szülés többnyire akadályok közt szokott végbemenni. A leggyakoribb ellési akadályok ezek: az anyaállatnak a nagy erőlködés- től elgyengülése; a kis állat tulnaggy fejlettsége, továbbá a különféle rendellenes fekvések, mint pl. a farral előrefekvés, keresztben való fekvés, hanyatt fekvés fejjel vagy farral előre, köldökzsinórban való összeesavarodás stb. Ilyen esetek előfordultával segélynyújtásra van szükség, mert ellenesetben az

ellés meg nem történhetik s így egyik vagy másik állatnak, vagy mindkettőnek az elhullása következik be.

A segélynyújtást úgy intézzük, ahogy a mutatkozó akadály megkívánja, pl. ha az anyaállat azért nem tudja magzatját a világra hozni, mert az túl nagy s nincs annyi ereje, hogy kitolhassa, avagy kimerült az erőlködésben, úgy akként segítünk a bajon, hogy megfogjuk a kis állat két első lábát s kifelé húzzuk, de csak olyankor, mikor az anyaállat erőlködik s csak óvatosan, hogy egyik vagy másik állatban kárt ne tegyünk.

Ha az anyaállat azért nem tudja kis magzatját a világra hozni, mert annak rendellenes fekvése van, akkor úgy segítünk a bajon, hogy belenyulunk s rendes fekvésbe hozzuk a kis állatot, de csak akkor fogjuk e munkához, ha elég járatosságunk van hozzá s ha bízunk a sikerben s csak is akkor, ha állatorvost nem találunk a közelben s a segélynyújtás halasztást nem tűr.

Mielőtt az ilyen nagyon kényes s veszélyes munkához hozzá látnánk, mossuk meg jól a kezünket, vágjuk le körmünket egész rövidre, hogy általuk belsősérülést ne okozzunk s kenjük be jól kezeinket 1/2% karbols olajjal, hogy csuszamlósak legyenek s nagyon óvatosan végezzük a munkánkat, hogy valamiképpen kárt ne okozzunk, különben sérülések okozásától óvakodjunk, mert azok veszélyt hozhatnak az állatra.

Ellésnél néha méhelőcsés is szokott előfordulni, különösen mikor a borju hirtelen esuszik ki s magával rántja a méhet is. Ez esetben a méhet hogy valami piszok ne kerüljön vele együtt az anyaállat belsejébe, vigyázva és óvatosan toljuk be helyére vissza, azután a pérát lekantározzuk, minek az a feladata, hogy a méhet kijönni ne engedje.

Arián Károly.

• MULATTATÓ •

Tilos a vadászat!*)

Megtörtént, a mire a mi vidékünk történelmének évkönyveiben eddig nem volt példa; megtörtént az, hogy a legutóbbi pusztasági vadászat alkalmával a csendőrök megcsiptek négy puskás urat, mert-hogy *véletlenül* nem volt náluk a vadászjegy.

— Hallatlan dolog! Hogy merte tőlünk az a két csendőr azt a nyomorult papírdarabot kérni? Hogyan merte követelni, hogy mi igazoljuk magunkat? És egyáltalán hogyan és mi ezimen bátorokdtak ők a mi társaságunkba belekeveredni?

— Hát már nincs erkölcs a világon? Hát már csak suttymban lehet vadászatni a határban; hát az a mindenható állam már sohasem hágy nyugtot a becsületes polgárnak; hát már ott is kezdik üldözni, a hová eddig sem a szolgabíró, sem a pénáncz, sem a zsandár nem ütötte az orrát?

— Hiszen igaz, igaz, hogy az a rongy czédula nem volt nálunk, sőt ha nagyon firtatjuk a dolgot,

*) Christélyi Béla »Kalászkok« című tárczagyűjteményéből. Ára: 2 korona. Megrendelhető az írónál Pusztasági u. p. Tápió-Süly.

az is kiderül, hogy ezt a nyomorult állampapírost egyáltalán meg sem váltottuk; de hát ez még sem ok arra, hogy a tisztességes emberrel így bánjanak el azok a kakastollasok, mint a hogy elbántak velünk.

— Hát ez — szeliden mondva — valóságos terrorizálása a tisztességes kabátos embernek, hogy a hajtók serege előtt mer minket lefogni, a puskakakasán fekvő kezünket felfogni és a szitokra tátott száunkat befogni, csak azért, mert *egyszer* eljöttek közénk, hogy megvizsgálják czéduláinkat. Hát kutyák vagyunk mi, amelyeknek a nyakán kell csüngnie a bilétának; vagy konstáblerek, akiknek a mellén lóg a pléhezedula s amelyektől és a kiktől már messziről óvakodni kell, merthogy harapnak?

— Nem, ezt nem tűrhetjük, ez ellen fel kell emelnünk tiltó szavunkat s ki kell adnunk az általános jelszót, hogy a legközelebbi képviselőválasztáskor csak olyan jelöltre adjuk szavazatunkat, aki ünnepélyesen megígéri, hogy az átkos vadászati törvény eltörlése mellett fog harezolni.

— Mert nem mondjuk, hogy valami parasztookról, valami buksifejű bugrisokról lett volna szó, akik elég merészek, hogy néha-néha titokban ők is belekontárkodnak az urak passziózó mesterségébe s akiket emiatt természetes, hogy üldözni kell, mert ki-ki maradjon a saját kaptafája mellett; — de az már mégis hallatlan dolog, hogy minket vesz üldözöbe az állam, a pénáncz, a kollorádóbogár és a fillokszéra, akiknek saját földjeink vannak, amelyekben tulajdonképen azt tehetnök, amit mi magunk akarunk; de nem, ha mi mulatunk, akkor odajön a zsandár és elrontja a mulatságunkat; nemesak hogy elrontja, hanem egyenesen megtiltja, hogy tovább mulassunk, miért? — mert rongyos 24 koronáért *elfelejtettünk* bilétát váltani.

— No, óh, ez tűrhetetlen állapot, ez ellen okvetlenül tenni kell valamit. De mit? Hát ez fogas kérdés! Mert a követválasztás csak három év múlva lesz, hát arra még soká lesz várni, vadászni pedig jövőre is, meg azután is muszáj; tehát mit tegyünk, hogy megbosszuljuk magunkat?

- Bojkottáljuk az államot!
- Mellőzzük a törvényt!
- Verjük meg a zsandárt!
- Kergessük el a pénánczot!
- Buktassuk a meg a szolgabírót!

*

— Nem a, uraim; hanem váltsák meg a vadászjegyeiket!

Ezt az utolsó tanácsot a vendéglő legszélsőbb sarkában ülő pénzügyőr adta, aki eddig mosolyogva hallgatta a felbőszült vadász urak beszélgetését.

Tudniillik ez a beszélgetés a sópataki vasgár kaszinójában folyt le, a hová a pusztasági vadász-társaság *kedélyes* estebédre tért be. Igaz ugyan, hogy a kedélyeséget már elfujta a szél, ha csak valami jótékony éjjeli szellő úgy éjfél-tájt vissza nem fujja; de annyi bizonyos, hogy a méltatlankodó urakkal nem jó most akárkinek kikezdeni.

Szörnyű zaj támadt a pénáncz szavaira. Hogy mer itt ez is beszélni? Dobjuk ki! Utasítsuk rendre! — Sőt még olyanok is akadtak, akik egyenesen az agyonverés mellett kardoskodtak.

A pénáncz felsőbbsege tudatában, bátran és nyu-

godtan állt fel helyéről és közeledett a puskások asztala felé.

— Bocsássák meg az urak, hogy *privát* beszélgetésükbe beleszóltam, de én, mint tapasztalt öreg róka mondhatom, hogy a legezélszerűbb dolog, ha a táskában van a vadászjegye s akkor senkisémet fogja elrontani kedélyes mulatságukat: mert hiába a törvény — törvény.

Ismét felhangzottak a méltatlankodások.

— Fogadatlan prókátor...

— Nem szükséges a tanácsa.

— Nem tiszteljük az ilyen törvényt.

— Engedelmet kérek, — folytatta a finansz — se nem vagyok fogadatlan prókátor, sem nem érdemlem meg a kidobást. Mert én nagyon szerény állami hivatalnok vagyok, aki örülök, ha senkivel sincs bajom. És hogy bobizonyítsam, miszerint nekünk pénzügyi szakközvegeknek a legkellemetlenebb az, ha bajunk van, szíves engedelmmökkal, elmondok önöknek néhány esetet, amely éppen e miatt az *átkos* törvény miatt történt velem.

Az urak összenéztek, mintha szemeikkel tanakodni akartak volna arról, hogy érdemes-e meghallgatni ezt a gyűlölt ellenfelet; de mikor a házigazda halljukot kiállított s egy széket tolt elébe, mind a hány, reá kezdett figyelni.

*

— Ezernyolekszáznyolezvanháromban, mikor az új vadászati törvény életbe lépett, felettes hatóságunktól komolyan lettünk utasítva arra, hogy ezen törvény betartása felett a legszigorubban őrködjünk. És hogy ezen kötelességünket kedvessé is tegye, külön is figyelmeztetett arra, hogy a kihágásokból befolyt jövedelem egy része mindenkor a feljelentőt fogja illetni.

Természetes, hogy mi ennek nagyon örültünk. Fizetésünk amugy is kiesi, — nohát majd a büntetéspénz fogja azt pótolni; mert hogy sok olyan vadász lesz, aki nem vált jegyet, vagy azt otthon hagyja, azt más téren szerzett tapasztalataink nyomán biztosra vettük.

Rövid időre reá egyik szemlei kiküldetésem alkalmával ez erdőn keresztül vitt utam s a mint az erdőbe léptem, lövést hallottam, nemsokára pedig két urat is láttam, fegyverrel a vállaikon.

No, ezeket megszólítom. Hátha...? Az ördög sohasem alszik!

Feljük vettem utamat, ahogy azonban megpillantottak, az egyik ur oldalt csapott s futni kezdett. A másik nyugodtan sétált tovább.

Uczezu neki, az első után iramodtam, bizonyosra véve, hogy annak ninesen jegye. Körülbelül félóraig kergettem »áldozatomat«, homlokomról csurgott az izzadság, — végre elértük a falusi szőlőhegyet is, a mikor ő hirtelen leguggol s fürkészőleg néz a szőlősorok közé.

Ahá, nyomot akar veszíteni Utána! Sietek hozzá s megszólítom.

— Mit csinál itt?

— En? — felel ő gunyosan. — Hát vadászom, nem látja?

— Hát akkor minek szaladt előttem?

— Maga előtt? En? Kérem, ne legyen képződő. Egy nyulra lőttem, de három lábon szaladt tova erre felé. Nézze itt a vérnyom, de hogy merre ment a hunczut bestia, azt keresem most.

Hm, mentegetőzik. Ne majd meglássuk!

— Kérem a vadászjegyet.

— Óh kérem, szívesen, — felel ő s táskájából kihuzza a vadonat új jegyet.

— Tessék.

Majd hogy a guta megem üttöt esalódásomért s mérgemben nagyott rántottam oldalszijamon.

— Ugy látszik — folytatta a vadász mosolyogva — ön itt idegen s azt hitte, nines jegyem.

— Ahhoz uraságnak semmi köze, — feleltem én fogcsikorgatva, dühömben.

— Pedig lássa, a társamnak, akit az ákácokban hagytam, csakugyan nem volt jegye. Miért nem ment az után?

— Majd a vizsgálat kideríti, — végeztem be a szót. Azután visszafordultam és jó egy órai késéssel érttem el rendeltetési helyemet.

Persze a vizsgálat! Mikor felsülésem szégyenében még csak azt sem tudakoltam meg, hogy kik voltak a »jövedéki kihágók«.

*

Szörnyü hahota támadt az elbeszélés végeztével. Lám, lám, így kell neki, így kell a spiónnak! Nagyon jól történt.

— Kérem, — szólalt meg ismét a finansz, — van még szebb történetem is az emléktáramban. Ha szívesek lesznek meghallgatni...

— Hogyne, halljuk!

— Akáresak hájjal kenegetné a hátunkat.

A gazda már közelébb vonta az akaratlan vendég székét s bort is öntött a pohárba.

— Tehát semmi! No majd kipótolom én azt máskor, de fogadom, hogy megissza ennek valaki a levét.

Nemsokára történt, hogy előléptettek és egy olyan helyre helyeztek át, ahol a kincstárnak óriási erdőterületei vannak. Igaz, hogy nekem ezekben semmi dolgom sem volt; hanem megtörtént egyszer, hogy mégis ügyem akadt bennük.

Ugyanis ezek az erdők egy magas befolyásu főur birtokának szomszédságában feküdtek, akiről tudva volt, hogy vadászatai alkalmával messze átéli a határt s felhajsolja a kincstár nemes vadját.

Ezt persze az erdészeti személyzet nem nézte jó szemmel s mikor hire lett, hogy a szomszéd több napi vadászatot rendez, a kincstári birtok őrei meg erősítést kértek, nyilván akként gondolkodván, hogy majd akkor jobban megijednek az urak, ha a megszokott személyzeten kívül idegen őrséget is fognak látni.

(Vége köv.)

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság“ eredeti regénye. (27)

De főleg a ruhájával hatott. Ugy nézett ki, mint egy mesebeli hős királyfi, a mint visszalovagolt az öreg Inczével a beteg Szabadoshoz. Ő mitsem tudott a változásról, de egyáltalán keveset tudott a világról. Pálma grófnő az öreg Inczét mellé rendelte s megparancsolta, hogy mielőbb induljon el csendesen a beteggel, nyugat felé.

Napkeltekor újra hangzott a parancs.

— Indulás nyugat felé.

Pálma grófnő magához rendelte a három bur vezetőt és Darkót. Megkérdezte őket, kitudta véleményeiket. Aztán rendeleteit mondotta el.

— Az angolok nem üldöznek. Ki vállalkozik az ágyu elhozására, melyet a vízben hagytunk?

— Kapitány! kezdte Darkó, — én elhozom!

— Hány embert kíván?

— Ezt nehéz megmondani kapitányom. Nappal az angolok megtámadhatnak munkaközben. Inkább éjszaka volna tanácsosabb a műtét. A folyó nem mély. A felfogás gyorsan történik bár, mégis az éjjeli próbát ajánlom az ágyu elhozására. Inczét is megkérdezhetjük.

— Inczét a beteg Szabados mellé rendeltem! — szolt a grófnő.

— Ott is jó helyen van, — folytatá Darkó, — de mégis csak az ő tapasztalatai után a legjobb indulni vezérem.

— Ugy tudom, hogy maga haragban van Inczével. . . .

— Mikor otthon vagyunk, akkor veszekedünk, de itt a közös, szent cél mindent feledtet. Mikor a szabadság dicső eszméjéről van szó, akkor feledve a kis baj, feledve a többi. Ezt Ince Mihály is így tartja és az apám, kivel a haragot folytatják, ő is ezt mondaná.

— Tehát ajánlja, hogy Inczét megkérdezzem?

— Csak is őt vezérem. Inczét az ellensége is tiszteli.

Ezt magáról gondolta Darkó, nem az angolokról, mert az angol buroknak nézte a magyarokat. A ruhájok úgy is olyan szedett-vedett vala, mintha a világ minden részéből kerültek volna össze. A pénzük most angol pénz volt, mert Pálma grófnő beváltotta. Volt rá gondja.

A Darkó tanácsára egy más fiut rendelt a beteg Szabados mellé az új vörös zászló kapitánya. Inczét a tanácskozássra hívták.

Alig mondották el a dolgokat, az öreg nyomban rámondotta a böles tanácsokat.

— Azt a nyomoruságos ágyut nem érdemes kihozni. De miért hoznák ki? Nincs hozzá töltény nem ér az töltény nélkül semmit! Csak teher volna, értéktelen teher. Darkó vállalkozása igen helyes. Csak éjszaka lehet sikeres munka, hogy kihozzuk a vízből, a tulsó partról, de az fölösleges. Sokkal előbb való kell legyen az, hogy végre találkozzunk a burok seregeivel. Kapitányunk van, akit az Isten ő szent Felsége éltsen sokáig!

— Eljen a vörös-zászló kapitánya! — zugta rá a négy vezető Inczével.

Igy aztán elesett az ágyu kihozatal terve. Elináltak ágyu nélkül, jó lovakkal, teljes élelmi készlettel, hogy a burok seregeivel találkozzanak, egyesüljenek. Vezetőjük a szép és kedves Arkossy Pálma grófnő volt, mint a vörös zászló új kapitánya.

Napkelte után nem sokára elindultak nyugot felé. Az előőrsök kikémlték a helyet. A magyar csapat utána vonult az előőrsöknek. (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

»Ember küzdj és bizva bizzál!« »Az ember tragédiája« mint szindarab, a világ legszebb, logremekebb alkotásai közé tartozik. Büszkék lehetünk rá, hogy magyar ember írta, magyar ész teremtette. Madách Imre tanár és író szerző e szép művet, mely dicsőségesen beutazta Európa szinpadait. Zsichy Mihály híres festő művészünk, aki a muszka czár udvari festője és állandóan Szentpéterváron lakik, ez ember tragédiájához remek képeket rajzolt. E képek a nemzeti muzeum legbecesebb darabjai, melyekből

éppen a legutóbbit mutatjuk be olvasóinknak. Ott van Ádám és Eva az örvény előtt, a megsemmisüléshez jutottak az ördögök fejedelme, Luczifer fondorlataira. Ekkor szol az Ur: »Ember küzdj és bizva bizzál!« Luczifer elkéserevedve tántorodik vissza, mert az Ur akaratából szétrombolva látta kísértő terveit. Az első ember pár visszalépett az örvény széléről és mi küzdünk, bizva bizunk, de az ördög is kísért szakadatlanul. Száz és száz alakban szövi fondorlatait, hogy elveszítsen bennünket.

Az éj. Sötét fátyolos női arcot festett a festő és azt írta alája: az éj. Szép hasonlat, kedves képzelet. Olyan ábrándos a női arc is, mint az égbolt. Csillagok is vannak rajta, mert két szeme ragyog ékesen. A sötét árny sem hiányzik, melyet sötét haja képez. Igen szép eszmény ez, melyet érdemes megtekinteni.

Tréfás talány.

Hogy lehet husz lovat az ide lerajzolt hat istállóba elhelyezni, hogy egyikbe se jusson több, mint a másodikba:

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő 1902. július hó 26.

A „Független Ujság“ 28. számában közölt talány megfejtése

„Az idő szárnyon jár“

Helyesen fejtették meg: Stokker Veronika, Hörog Klárka, Fűttő Juliána, Pestality Ilonka, Vörös Ilonka Margó Annuska, Dallos Terike, Bársony Irma, Varró Eszti, Dömsödy Eszti, Haraszi Julia, Szuh József, Mőcza Jakab, Pallos Dénes, Markó Imre, Dezső István, Bohár László, Vörös Dániel, ifj. Pádár János, ifj. Szathmáry Sándor, Veszteg János, Gujsváry István, Róka Péter, »B.-Erzsébeti olvasókör.«

A sorshuzásnál »B.-Erzsébeti olvasókör« jött ki elsőnek, hová a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfi Tamás »Közös sors« című eredeti székely regényét küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

B. J. Kis-Várda. Arpa után takarmányul ősz borsót, vagy bükkönyt lesz legjobb vetnie és pedig szeptember elején. — **K. S. Jankovác.** A *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* szívesen ad az ön kérdéseire is választ, csak tessék oda fordulni a czim Budapest, IX. (Köztelek) Üllői-ut 25. — **V. Zs. Répczelak.** Sertéseinek elég lesz fejenként és naponta 6 kgr. sőt adnia, többet pazarlás volna. — **Bohár László** urnak. Lejárt június 30-án. — **Bede Ferencz** urnak. A kolozsvári Mátyás-szobor leleplezése az őszön lesz. Az ünnep sorrendjét még nem allapították meg, mert ő felsége a király is megígérte, hogy lemegy akkor Kolozsvárra és várják a felsőbb tudósítást, hogy ahhoz szabják a rendezést. Tessék lapunkat figyelemmel kísérni, mindenesetre hozzuk jó előre a készülődési híreket. — **D. S. Búd-Szent-Mihály.** Olyan levelekre, amelyre a kérdező a nevét nem írja föl: nem válaszolunk, hanem egyszerűen eldobjuk. Mivel kér-

dése alatt csak két betű van, a levelét eldobjuk. Mióta lapunk fennáll, szüntelenül hangoztattuk, hogy névtelen levelet nem veszünk figyelembe. — **Fekete István** urnak. Az esőnek nincs hatása a buza megtermékenyítésére, mert a buza az önmegtermékenyítésre berendezett növények közé tartozik, vagyis valamely virág termőjét ugyanazon virág pora megtermékenyítheti. A buzánál is végbemehet, akár esik az eső, akár nem, az esőnek tehát a buza megtermékenyülésére befolyása nincs. — **Jámbor Dániel** urnak. A szemétrágya értékét nehéz meghatározni. A Cséry-féle szemétrágya igen változó összetételű aszerint, amint utca-söpredék vagy kocsz- és kőszénhamu képezi a főalkatrészét és amint árnyékszéktrágyával feljavítják vagy nem. Így nem lehet megmondani, hogy egyéb trágyafélékhez minő arányban van az értéke. A jóminőségű szemétrágya rétre, szántóföldre, szőlőbe egyaránt jó sikerrel használható. K. h.-kint átlag 100 q. használható belőle. — **Szluka Flórián** és **Trcska János** urnak. Sorsjegyekről közelebb hozunk tudósítást. — **Leves János** urnak. Ügyében legjobb, ha a szolgabírónál személyesen tesz lépéseket. Mondja el a tény állását, de ne a szokásos *hosszu-lére*, hanem röviden, velősen, hogy az igazság egy-kettőre kivilágolják a panaszból. Biztos orvoslásra számíthat.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1902. július 19. én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14:00—16:00 K. *Rozs* 12:20 K-tól 14:40 K-ig. *Árpa* 11:20 K-tól 12:20 K-ig, jobb minőségű 14:00 K-tól 17:50 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 10:20 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27 10	27 40	26 90	26 20	25 80	25 20	24 60	22 60	11 40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.
Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 11—12 K, aprószemű 18—18 K, *tarka* 20—20 00 K, *lencse* 12—13 jorsó héjas 18—36 K, *lóhere* 46—56 K, *luczerna* 64—66 K. *baltaczim* 26 00—28 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, muhar 660—760 fillér, zsupszalma 320—380 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürű 36—42 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 86—88 fillér, 260—280 kg.-mos 76—82 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 72—86 fillér, szerb 86—100 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: **Hizott magyar ökör** jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 58—66 00, magyar tehén középminőségű 56—60 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 44—68—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbia bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 56—86 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2 40—2 80 K, csirke 1 10—1 70 K, kappan hizott 3 00 K—7 20 K. Rucza 2 60—3 00 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 4 40—4 60 K.

Tojás alföldi 57—60 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4 30—4 80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 00—2 10, tejföl 62—80 fillér literenként, főzővaj 1 40—1 50 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 4 00—7 00 1 q 3 00—7 00 drb 1 20—1 60, karalábé 2 00—2 50, vöröshagyma 100 kötés 20—40 drb 6 00 q 16 00—20 60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb 1 60—2 00, fehérrépa, fejeskáposzta 30 00—32 00—, kelkáposzta 100 drb 4 00—8 00, vöröskáposzta 00—00—, fejjessaláta 1 00—1 60, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsa 1 q 10 40—16 60, sárga 10 40—16 80.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjáték

1089 nyeremény 85.000 korona ért.

Főnyeremény 50.000 korona ért.

2-ik főnyeremény 10.000 kor. ért. * 3-ik főnyeremény 5000 kor. ért.

és számos melléknyeremény.

Sorsjegy ára csak 50 fillér. * **HUZÁS VISSZAVONHATLANUL** 1902. szeptember 21-én.

Sorsjegyek kaphatók: minden banküzletben, sorsjegy elárusítóhelyen és dohánytözsdeben, valamint a **GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZAGOS SZÖVETSEGENEK** Kiállítási Sorsjegy Irodájában, Budapest, V., Nádor-utca 16. szám. — Dohánytözsde és üzlettulajdonosok jutalék mellett kapnak sorsjegyet bizományba.

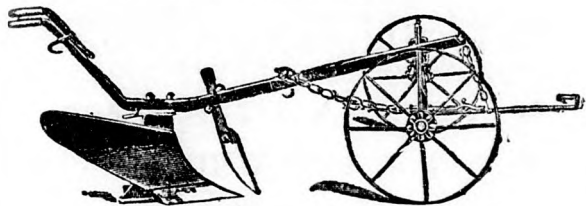

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapesten, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő eszközei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

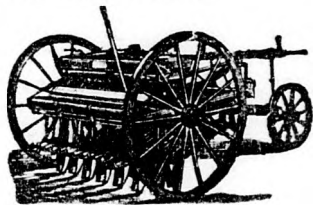
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kicserélése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

**Szücs
Zsigmond.**

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérletve.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa.

Felhívjuk

**a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

**a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek az év folyamán több sorozatban nevezetesen
július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

183. sz. v. 1902. szám.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. földművelésügyi minster ur rendelkezése folytán a nagykőrösi, verseczi, békéscsabai, bajai és dorosmai m. kir. méntelep-osztály részére **1902. november 1-től 1903. október 31-ig** szükségrendő

kenyér, zab, széna és alomszalma, kőolaj és kemény-
tüzifa szállításának biztosítása végett

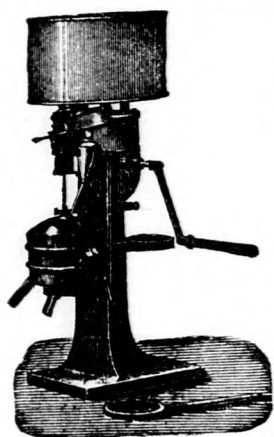
1902. augusztus 28-án délután 1 órakor

alulírt parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni.

A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig alulírt parancsnokságnál, valamint a fentnevezett méntelep-osztályoknál megtekinthetők, a honnan a föltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

NAGY-KÖRÖS, 1902. június hóban.

Nagykőrösi m. kir. állami méntelep-parancsnokság.

„SIEGENA“

név alatt kerül ezentul for-
galomba a „MÉLOTTE“
rendszerü jelenleg legjobb és
legolcsóbb

tej- főzőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

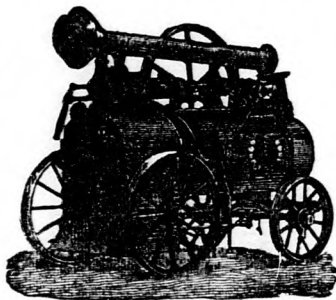
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindenmü tejjgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcséplőkészletek.
Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ügy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

erkölcsi támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők köz-
vetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban kész-
séggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejjgazdasági gépgyár

Tejjgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 500 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KESZIT:

mindennemü nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. utján. Terképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografiallag leg-
szebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt
12,40% tiszta

káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli
tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemü egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitünő minő-
ségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.